

TRANSFORMATION OF SOME IDIOMS IN THE PROCESS OF TRANSLATING

Taking into account the aims pursued and the contextual environment of the idiom, there must be acknowledged at least two main levels of translating the national idioms:

1) the level of the interlinear rendering, i.e., sense-to-sense translation only, which is quite sufficient to faithfully express the lexical meaning of most of these phraseologisms/idioms;

2) the literary/literary artistic level, at which not only the sense but also the expressiveness, the vividness, the picturesqueness and the aphoristic nature (if any) of the idioms should possibly be conveyed as well.

Compare the examples of translation with the help of transformations of particularly English phraseologisms performed first (1) at the interlinear (sense-to-sense rendering) level and then (2) at the literary/literary artistic level:

He that doesn't respect, isn't respected – 1. хто інших не поважає, сам поваги не має; 2. поважатимеш інших, поважатимуть і тебе;

It's an equal failing to trust everybody and to trust nobody – 1. однакова вада – довіряти всім і недовіряти нікому; 2. довіряти кожному і недовіряти нікому – однакова вада;

The pleasures of the mighty are the tears of the poor – 1. розваги багатих – то сльози бідних/знедолених; 2. вельможні скачуть - убогі плачуть; що панські жарти, то людські сльози.

Transformations become absolutely inevitable when the English phraseologisms or mots contain a passive voice structure, the introductory it/there, or some other analytical constructions, as for instance, those with the auxiliary verbs (do, does, etc.): *There is no love lost between them* – вони недолюблюють одне одного/глек розбили; *Does your mother know you are out?* – Молоко на губах ще не висохло/ще не доріс. *Can the leopard change his spots?* – Горбатого могила виправить.

?? Suggested Topics for Discussion

1. Comment on the main lingual and extralingual factors influencing the translation of phraseological/idiomatic and set expressions.

2. Define the nature of phraseological/idiomatic expressions translated by choosing absolute equivalents.
3. Point out the difference between the absolute and near idiomatic/phraseological equivalents. Illustrate it with some examples of your own.
4. Comment on the genuine idiomatic/phraseological analogies. Give a few English and Ukrainian idiomatic expressions of the kind.
5. Comment on the nature and ways of translating approximate idiomatic/phraseological analogies.
6. Comment on the descriptive method of translating idioms. Give examples of some descriptively translated by you English/Ukrainian phraseological/idiomatic expressions.
7. What kind of idiomatic/phraseological expressions are the easiest/most difficult to translate and why? Give your own reasons for that and illustrate your judgement with some examples of your own.

EXERCISES

Ex.1. Translate, define the nature of each idiom below depending on the way it is to be translated into Ukrainian:

1. an eye for an eye, and tooth for a tooth; 2. custom (habit, use) is a second nature; 3. he laughs best who laughs last; 4. let bygones be bygones; 5. like two drops of water; 6. look before you leap; 7. my little finger told me that; 8. a new broom sweeps clean; 9. no bees, no honey; no work, no money; 10. (one) can't see before one's nose; 11. (one) can't say boo to the goose; 12. to pick one's chestnuts out of the fire; 13. a prodigal son; 14. (as) proud as a peacock; 15. to return like for like; 16. to see smth. with the corner of one's eye; 17. there is no smoke without fire; 18. a tree of knowledge; 19. a voice in the wilderness; 20. to wipe off the disgrace; 21. to wipe one/smith. off the face/surface of the earth; 22. with open arms; 23. with a rope round one's neck; 24. whom God would ruin, he first deprives of reason; 25. it is a bold mouse that nestles in the cat's ear; 26. fire and water are good servants but bad masters; 27. he who is born a fool is never cured; 28. beauty is a fading flower; 29. a bad beginning makes a bad ending (Greek); 30. a full belly makes a dull brain; 31. the belly is not filled with fair words; 32. bread and circus; 33. fair words fat few; 34. between the devil and the deep; 35. like water off the feathers of a duck; 36. what is writ is writ; 37. no sweet without sweat; 38. first come, first served; 39. eyes are bigger than the stomach; 40. not blink an eye; 41. work like a dog; 42. walk on air; 43. work one's fingers to the bone; 44. Alpha and Omega; 45. physician, heal thyself; 46. the salt of the earth.

Ex. 2. Suggest Ukrainian near equivalents for the idiomatic expressions below.

1. To kill two birds with a stone. 2. A good beginning makes a good ending (A good beginning is half the battle). 3. To kiss the post. 4. To know as one knows one's ten fingers/to have something at one's finger tips. 5. To laugh the wrong side of one's mouth. 6. To lay something for a rainy day. 7. He that diggeth a pit for another should look that he fall not into it himself. 8. To lick one's boots. 9. Lies have short legs. 10. Life is not a bed of roses. 11. To make one's blood run cold. 12. Measure twice and cut once. 13. More royalist than the king. 14. As naked as a worm. 15. Nobody home. 16. No sooner said than done. 17. Not to lift a finger. 18. An old dog will learn no new tricks. 19. Old foxes need no tutors. 20. To buy a pig in a poke. 21. To play one's game. 22. To pour water in (into, through) a sieve. 23. To praise smb. beyond the skies/the moon. 24. As pretty as a picture. 25. As handsome as a paint. 26. Not to have a penny/a sixpence/a dime to bless oneself. 27. Not to have a shirt (rag) to one's back. 28. Not to know A from B. 29. To put spokes in one's wheel. 30. Pride goes (comes) before a fall/destruction. 31. To promise mountains and marvels. 32. One fool makes many. 33. The voice of one is the voice of none. 34. One step above the sublime makes the ridiculous. 35. On Monday morning don't be looking for Saturday night. 36. As pale as a corpse (as ashes, death). 37. Let George do it.

Ex. 3. Suggest Ukrainian single word equivalents for the following English phraseological and set expressions:

1. all for naught; 2. a shot in the blue; 3. a simple innocent; 4. to sink to destitution; 5. the small of the night (the small hours of the night); 6. soft in the brain (head); 7. Before you can say Jack Robinson; 8. mother's strawberry/mark; 9. breathe one's last; 10. by word of mouth; 11. tender years; 12. to the end of time; 13. to the purpose; 14. white liver; 15. will and testament; 16. with a bold front; 17. with a faint heart; 18. with a good grace; 19. with one's tongue in one's cheek; 20. a young Tartar; 21. you try us; 22. as the crow flies.

Ex. 4. Choose in part B of the exercise below the corresponding Ukrainian equivalents for English idioms. Make up 10 sentences with the given idioms.

A. 1. like teacher, like pupil; 2. let the dead bury the dead; 3. he who keeps company with the wolves, will learn to howl; 4. the morning sun never lasts a day; 5. to keep a body and soul together; 6. murder will out; 7. of all birds give me mutton; 8. one could have heard a pin drop; 9. one today is

worth two tomorrows; 10. one rotten apple decays the bushel; 11. people who are too sharp cut their own fingers; 12. pie in the sky; 13. pigs grunt about everything and nothing; 14. pitch darkness; 15. to play a dirty (mean, nasty) trick on one; 16. to point out a mote in one's eye; 17. to poison the fountains of trust; 18. a pretty penny; 19. a pretty little pig makes an ugly sow; 20. to keep one's tongue between one's teeth; 21. to make it hot for one; 22. to make mince meat/to make meat of smth.; 23. more power to your elbow; 24. to pull one's leg; 25. every dog has his day; 26. this is too thin; 27. to run with the hare and hunt with the hounds; 28. a saint's words and cat's claws; 29. one's sands are running out; 30. never bray at an ass; 31. to find a mare's nest; 32. sounding brass; 33. to talk through one's hat; 34. to talk a dog's (horse's) hind leg off; 35. to touch bottom; 36. company in distress makes sorrow less; 37. tit for tat; 38. tomorrow come never; 39. weeds want no sowing; 40. we got the coach up the hill; 41. what's Hecuba to me/to you; 42. when bees are old they yield no honey; 43. the wind in a man's face makes him wise; 44. scratch my back and I'll scratch yours. 45. To kill the goose that laid the golden egg.

В. 1. хто сміється, тому не минеться; 2. шила в мішку не сховаєш; 3. морочити комусь голову; 4. рука руку мис; 5. грошей добру копійку/грошей дай Боже; 6. тихо, як у вусі/чути, як трава росте; 7. не водись з дурнем; 8. зарізати курку, що несла золоті яйця. 9. краще жайворонок у руці, ніж журавель у небі; 10. який Сава, така й слава; 11. попасти пальцем у небо; 12. в гурті і смерть не страшна/поділене горе – півгоря; 13. темно, хоч в око стрель; 14. що було, то загуло; 15. узнати/спізнати, по чім ківш лиха; 16. дати прочухана/нагріти чуба; 17. не відкладай на завтра те, що можна зробити сьогодні; 18. знайте нас: ми кислці – то з нас квас; 19. тримати язик за зубами/ні пари з уст; 20. з ким поведешся, того й наберешся; 21. дурнів не орють, не сіють (а вони самі родяться); 22. чуже бачити аж під лісом, а свого й під носом не помічати; 23. білими нитками шито; 24. око за око/зуб за зуб; 25. людям язиків не зав'яжеш; 26. м'яко стеле, та твердо спати; 27. був кінь, та з'їздився; 28. найкраща риба – ковбаса/гарна птиця – ковбаса; 29. а яке мені діло/моя хата з краю; 30. на світі нема нічого вічного; 31. всі дівчата, мов квітки, а звідки погані баби беруться; 32. служити і вашим, і нашим; 33. ледве зводить кінці з кінцями; 34. ні пуху, ні луски; 35. наговорити сім мішків/кіп гречаної вовни; 36. підвезти воза/підкласти свиню; 37. не лишити каменя на камені; 38. пусті слова/балачки; 39. обіцянка-цяцянка, а дурному радість; 40. одна паршива вівця всю отару поганить; 41. біда вимучить, біда й навчить; 42. підірвати довір'я до себе; 43. козак не без долі/і в наше віконце ще загляне сонце; 44. недовго (комусь) ряєт топтати; 45. верзти нісенітницю.

Ex. 5. Choose in part B of the exercise below the corresponding English equivalents for the following Ukrainian idiomatic/phrasological expressions and substantiate the way in which you decided to translate them.

A. 1. виїденого яйця не вартий; 2. я не я, і хата не моя/моя хата з краю; 3. купається/плаває, як вареник у маслі; 4. як тільки язик повертається; 5. як сніг на голову; 6. лупцювати, як Сидорову козу; 7. (дивитися) як цап/баран на нові ворота 8. спіймати облизня; 9. чув дзвін, та не знає, де він; 10. як чугуївська верства (високий); 11. чого я там не бачив; 12. спасти на думку; 13. отримати прочухана; 14. рости, як із води; 15. здоров'я – найдорожчий скарб; 16. розбити глек із кимсь; 17. розв'язувати руки комусь; 18. сім п'ятниць на тиждень; 19. кашу маслом не збавиш; 20. водити за ніс (когось); 21. морочити комусь голову/піддурювати когось; 22. від долі не втечеш/у всякого своя доля; 23. клепки не вистачає (комусь); 24. верзти нісенітницю; 25. справи йшли як по маслу; 26. з вірогідного джерела/з вірогідних джерел, із свіжих рук; 27. буря в склянці води; 28. гроші/гаманець, або життя; 29. не їла душа часнику, не буде й смердіти.

B. 1. (as) tall as a maypole; 2. things went swimmingly/without a hitch, work like butter; 3. to grow (take) one's gruel; 4. straight from the horse's mouth/straight from the tin; 5. one lives in luxury/on the fat of the land; 6. to pull one's leg; 7. to come plump upon one/to come like a bolt from the blue; 8. to give rein/to give full scope (swing) to one; 9. is not worth a straw; 10. (one) has not all his buttons/one has a screw loose, one is a little wanting, one is not right up there; 11. to look/be astounded, to be very surprised; 12. I've nothing lost there; 13. to talk nonsense/bunkum; 14. people throw stones only at trees with fruit on them; 15. how dare(s) one say so; 16. to pull (one) by the nose; 17. to fail face/be a complete failure; 18. plenty is no plague; 19. to stand and deliver; 20. it does not concern me/it is not business of mine; 21. to have a quarrel with one/to break off with one; 22. that is mere hearsay/rumor; 23. a storm in a tea-pot/tea-cup (Am. a tea-cup/tea-pot tempest); 24. to bring back (call) to memory; 25. good health is above wealth; 26. to beat the life out of one; 27. to keep changing one's mind; 28. every bullet has its billet; 29. to overgrow.

Ex. 6. Suggest suitable Ukrainian versions for the following English proverbs, sayings and catchwords:

1. actions speak louder than words; 2. all that glitters is not gold; 3. work and no play makes Jack a dull boy; 4. a bad workman always blames the tools; 5. barking dogs seldom bite; 6. beauty is only skin deep; 7. creaking gate hangs long; 8. don't cross the bridge until you come to it;

9. don't put the cart before the horse; 10. the early bird catches the worm; 11. every dog has his day; 12. forbidden fruit is sweetest; 13. if a thing is worth doing, it is worth doing well; 14. its easy to be wise after the event; 15. it's never too late to mend; 16. it never rains but it pours; 17. more haste less speed; 18. no gain without pain; 19. necessity is the mother of invention; 20. never look a gift horse in the mouth; 21. no news (is) good news; 22. one swallow doesn't make a summer; 23. out of sight, out of mind; 24. paddle your own canoe; 25. the proof of the pudding is in the eating; 26. the road to hell is paved with good intentions; 27. the spirit is willing but the flesh is weak (The Bible); 28. still waters are deep; 29. time and tide wait for no man; 30. too many cooks spoil the broth; 31. when the cat's away the mice will play; 32. where there's a will, there's a way; 33. while there's life, there's hope; 34. you can't run with the hare and hunt with the hounds; 35. you may lead a horse to water, but you can not make him drink; 36. man proposes and God disposes; 37. give a man a fish and he eats all day. Teach him catch fish and he eats for a lifetime; 38. education makes people easy to lead but difficult to drive, easy to govern but impossible to enslave; 39. good advice comes from the aged; 40. an old man is like a child; 41. early to bed and early to rise makes a man healthy, wealthy and wise; 42. there is no place like home; 43. one today is worth two tomorrows; 44. a man is old as he feels, a woman is old as she looks; 45. many a good cow has a bad/evil calf; 46. one's eyes drop millstones; 47. a forgetful head makes a weary pair of heels; 48. great talkers are all little doers; 49. a great ship asks deep waters; 50. great weeds grow apiece; 51. to have not a penny to one's name/to have not a shirt to one's back; 52. keep your mouth shut and your ears open; 53. spare the rod and spoil the child; 54. a sparrow in the hand is better than the pigeon on the roof; 55. a bird in the hand is worth two in the bush; 56. birds of a feather flock together; 57. the ass is known by its ears; 58. a bird is known by its note, and a man by its talk; 59. a bitten child dreads the dog; 60. a burnt child dreads the fire/a scalded cat/dog fears cold water; 61. the face is the index of the mind; 62. a fair face may hide a foul heart; 63. far from eye, far from heart/seldom seen, soon forgotten; 64. to fear as the devil fears the holy water; 65. to fiddle while Rome is burning; 66. one's fingers are (all) thumbs; 67. fish begins to stink at the head; 68. fools will be fools; 69. a fool when he is silent is counted wise; 70. friends may meet but mountains never; 71. friends are thieves of time; 72. God helps those who help themselves; 73. man is known by the company he keeps; 74. a good Jack makes a good Jill; 75. every god has his way; 76. fine feathers make the bird; 77. don't have too many irons in

the fire; 78. while there's life there's hope; 79. the wish is father to the thought; 80. a word is enough to the wise; 81. a rolling stone catches no moss; 82. rain at seven, fine at eleven.

Ex. 7. Translate the sentences. Pay attention to the right choice of English phraseological expressions.

1. Проте зараз вибори вже позаду, і уряд нарешті налаштований покласти край конфлікту. 2. Політики, навіть ті, що нагорі, здається, граються з вогнем біля скирти майже навмисно. 3. Останнім слабким місцем команди президента є її невпевненість у повній підтримці акта президента силовими структурами. 4. Є шанс, що у нас у 2010 році буде нормальна країна, якщо демократи вичистять авгієві конюшні, які вони отримали у спадщину. 5. Таке ставлення, безперечно, зачепило за живе людей у Києві. 6. У центрі його рекламної кампанії лежить невдалий слоган “Коней на переправі не міняють”. 7. Для України двері до трансатлантичної співдружності демократичних країн ми триматимемо відкритими. 8. Західні держави повинні допомогти показати тим народам, що в кінці “демократичного тунелю” є світло. 9. Коли працюєш у компанії, якій потрібно змінити характер ведення справ, іноді доводиться затягувати пасок. 10. З вами я в огонь і в воду. 11. На той час я вже порвав із керівництвом партії. Я “пішов у народ” і став працювати механіком. 12. На руку ісламістів грає багато невирішених економічних проблем. 13. Через те, що Інтернет робить світ меншим, значно збільшується значення знаходження спільної мови. 14. Останні кілька років президент і прем'єр йдуть пліч-о-пліч і знаходять спільну мову. 15. Міфи про олігархів, слід визнати, не виникли нізвідки. 16. У цензури увірвався терпець і вона закрила газету на три місяці. 17. 3 липня 1996 року головні спонсори президентських перегонів разом почали збирати дивіденди. 18. Ніхто в уряді не хотів брати на себе відповідальність. І якби не мер, то ми б і досі товкли воду у ступі. 19. Навіть якщо нацизм поки й причаївся у деяких місцях, він обов'язково підніме свою потворну голову, виявляючись в екстремістських рухах, тероризмі, погромах, депортаціях та етнічних чистках. 20. Таким чином, за півтора роки до чергових президентських виборів найпотужніше політичне лобі пішло в історію. 21. Такий поворот подій поставив би “партію влади” перед надзвичайно складним вибором. 22. Чи зуміють олігархи повернутися у велику політику? 23. Влада повела себе так, нібито вона оголосила дефолт по всіх своїх передвиборних зобов'язаннях. 24. Деякі з них безперечно мають намір залишитися на політичній сцені. 25. Білий дім повністю дає собі звіт у тому, що відносини з

Китаєм – це не зовсім та сфера, де можна необачно імпровізувати. 26. Олігархи великодушно відпустили один одному гріхи і цілих півроку виступали єдиним фронтом. 27. Місцеві приватизатори поспішають зловити якомога більшу рибу у каламутній воді. 28. Якщо ж не створити можливостей для приватного бізнесу, на програмі можна сміливо поставити хрест.

Ex. 8. Offer corresponding Ukrainian versions for the following English proverbs and sayings:

Speak of devil and he will appear; to teach the dog to bark; you can not wash charcoal white; velvet paws hide sharp paws; he that will strive, must rise at five; life is not all cakes and ale; little thieves are hanged, but great ones escape; physician, heal thyself; rule with the rod of iron; like teacher, like pupil; like master, like land; like father, like son; like master, like servant; like author, like book; like mistress, like maid; like priest, like people; as the tree, so the fruits; as old clock crows, so doth the young; like begets like; as is the gardener so is the garden; like carpenter, like chips; as is the workman, so is the work; like likes like; like draws to like; like cures like.

Ex. 9. Translate the sentences choosing an adequate way of translation of proverbs and sayings. Give several equivalents where possible.

1. А яку позицію ви займали? Моя хата з краю? 2. “А Петро ще не повернувся?” – “Шукай вітра у полі!” 3. Ви ж знаєте: з хама не зробиш пана. 4. Правду кажуть: з хама не зробиш пана. 5. Він злякався, що ти крутнеш хвостом – і шукай вітра у полі. 6. Без вас якось проживемо, плакати не будемо. Баба з возу – кобилі легше. 7. Бачиш, радість, як і біда, ніколи не приходять одна. 8. Важко з вами сперечатися – у городі бузина, а в Києві дядько. 9. Ось вже справді: у городі бузина, а в Києві дядько. 10. Прийшов і не поздоровкався. Видно пана по халявах. 11. Я знаю, як цього домогтися: всі шляхи ведуть до Риму. 12. Проте більшість населення, коли мова заходить про мафію, налаштовані скептично. Гора розслідувань може не народити навіть і миші. 13. Чи так це було – сказати не можу. За що купив, за те й продав. 14. “А ти точно знаєш?” – “Хто його знає. За що купив, за те й продав.” 15. Я не збираюся переконувати вас у зворотному. Гра не варта свічок. 16. Проте гора народила мишу: у випущеній лідерами головних промислових країн світу заяві хоча й говориться про необхідність зменшення заборгованості країн, що розвиваються, немає ані слова про конкретні заходи з реалізації цього плану. 17. Любов – радість незвичайна, джерело натхнення і творчості. У ХХІ ст. ширше

буде коло людей, яких вона відвідає: “Багачу-дурню й зі скарбницею не спиться. Бідняк голий, як сокіл, – співає, веселиться”. 18. Віруючий, по суті, бере на себе колосальну відповідальність за власне життя на землі. Недарма ж кажуть: на бога сподівайся, але й сам не забувайся. 19. “Поки дишу - сподіваюсь, га?”, раптом мовив хтось. 20. Успіх прийде до нас, якщо ми будемо налаштовані досягти його. “Де руки й охота, там спора робота”. 21. Є прислів’я: Не мала баба клопоту, купила порося. 22. Хрін від рідьки не солодший. 23. Який Сава, така й слава. 24. Хоч гірше, аби інше. 25. В умілого й долото рибу ловить. 26. Не поспішай з козами на торг. 27. Скупого душа дешевша гроша. 28. Гроші лік люблять. 29. Ранні пташки росу п’ють, а пізні сльози ллють. 30. Коли б знав, де впав, то соломки б підіслав. 31. Порожня бочка гучить, а повна мовчить. 32. Пожалів вовк кобилу – залишив хвіст і гриву. 33. Не допоможе мертвому кадило, а вороні мило. 34. У закритий рот муха не влетить. (Слово – срібло, мовчання – золото). 35. Хто багато вередує, той мало їсть. 36. Краще солом’яна згода, ніж золота звада. 37. Не того вина, кого дома нема. 38. Вночі всі коти сірі. 39. Від ворога лихого не сподівайся на добре слово. 40. І в наше віконце засяє сонце. 41. Кожний кулик до свого озера звик. 42. Не тоді коней сідлають, як верхи сідають. 43. Яйця курку не вчать. 44. Тихіше їдеш – далі будеш. 45. Ворон ворону око не виклює. 46. Цей варіант не підходить. Одним словом, гра не варта свічок.